

SM64

Het grootste gevaar van deze tijd.

Stel je bent in gezelschap van gezin, familie, vrienden, collega's of teamgenoten. Een informele bijeenkomst, bij het haardvuur, aan de dinertafel, in de kroeg of bij de koffiemachine. Iemand vraagt zomaar ineens, out of the blue:

'Zeg, mag ik eens wat vragen? Wat vinden jullie het grootste gevaar van deze tijd?'

Nadat de aanvankelijke verrassing en aarzeling is weggezakt ('Wat is dát nou weer voor een vraag?') komen de eerste reacties. Iemand zegt:

'Het grootste gevaar van deze tijd is dat we de waarde van gezin en familie aan het verliezen zijn. Dat het alleen maar gaat om ik-ik-ik.'

Er wordt geknikt en gezegd 'Misschien wel ja' en 'Herkenbaar'. Dan zegt iemand anders:

'Het grootste gevaar van deze tijd is de inflatie en de stijgende kosten voor energie en boodschappen. Dat de groei van de economie tot stilstand komt.'

Ook dat kan op instemmend geknik rekenen, want er is niemand die daardoor níet geraakt wordt. Plotseling roept er iemand:

'Ach, dat is toch allemaal maar klein bier bij wat er écht gebeurt in de wereld:, ongelijkheid, verdeeldheid, onverdraagzaamheid, crisis, conflict en oorlog. Dát is het grootste gevaar van deze tijd!'

En tja, dat is óók 'heel herkenbaar' voor iedereen. Na een korte stilte waarbij iedereen naar zijn drankje, de grond of het plafond staart, zegt er iemand ineens:

'Nee, joh. Dat zijn alleen maar afleidingen. Milieuvervuiling, vernietiging van de biodiversiteit en klimaatverandering; dát zijn pas écht de grote gevaren van deze tijd!'

Nu komt er ineens gesnuif uit de hoek. Want iemand roept:

'Dat zijn toch geen gevaren, jongen! Het zijn niet eens problemen. Het zijn symptomen van een het échte kernprobleem, het échte grote gevaar: overshoot of overconsumptie, wanneer een populatie de draagkracht van de leefomgeving overschrijdt.'

Geschokt door het suprasystemische, existentiële gehalte van deze laatste stelling ontstaat er enige onrust in de groep. Want we zijn nu wel érg ver van de supralokale onderwerpen en dagelijkse beslommeringen afgeweken. Wat is er gebeurd met een praatje over het weer?

En dan sta ik daar in dat hoekje de groep te aanschouwen terwijl ik van mijn koude biertje (of kopje koffie) geniet. En dan vraagt ineens iemand:

'Zeg Bart, wat ben je toch stil. Wat vind jij eigenlijk het grootste gevaar van deze tijd?'

Tja, als het me zo rechtstreeks gevraagd wordt, dan kan ik niet anders, hè? Want iemand moet toch de overtreffende trap uitdelen?

'Het grootste gevaar van deze tijd' antwoord ik, 'is niet familiewaarden, economie, oorlog of overshoot. Het grootste gevaar van deze tijd is anti-intelligentie en anti-wetenschap. Waar we uiteindelijk met zijn allen aan ten onder gaan is ongelofelijke onwetendheid en grenzeloze stupiditeit.'

En terwijl iedereen me dan aankijkt of ze water zien branden, bestel ik nog een extra rondje. Want tot voor kort was het nog heel gezellig in de groep'.

Meer weten?

<https://www.demensalsgrens.nl>